

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/77/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121010283
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2121010283.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Rastislava Kresla a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci odsúdeného U. V., nar. XX.XX.XXXX, v konaní o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti okresného prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 07.04.2021 sp. zn. 29PP/56/2021, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 08.06.2021 takto

rozhodol:

I/

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku z r u š u j e s a napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

II/

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, § 66 ods. 1 písm. b), § 66 ods. 2, § 66 ods. 3 Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného U. V., nar. XX.XX.XXXX, t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený :

- rozsudkom Okresného súdu Nitra sp.zn. 5T/1/2017 zo dňa 19.01.2017 a
- rozsudkom Okresného súdu Nitra sp.zn. 21T/16/2009 zo dňa 22.06.2009 v spojení s uznesením o neosvedčení sa v skúšobnej dobe Okresného súdu Trnava sp. zn. 2PP/108/2012 zo dňa 04.07.2017,

z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresného súdu bol odsúdený U. V. podľa § 66 ods. 1 písm. b), § 66 ods. 2, § 66 ods. 3 Trestného zákona podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra sp.zn. 5T/1/2017 zo dňa 19.01.2017 a rozsudkom Okresného súdu Nitra sp.zn. 21T/16/2009 zo dňa 22.06.2009 v spojení s uznesením o neosvedčení sa v skúšobnej dobe Okresného súdu Trnava sp. zn. 2PP/108/2012 zo dňa 04.07.2017.

Podľa § 68 ods. 1 Trestného zákona mu bola okresným súdom určená skúšobná doba v trvaní 36 (tridsaťšesť) mesiacov.

Okresný súd odôvodnil svoje rozhodnutie v rozsahu č. I. 34-36 spisu.

V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd uviedol, že odsúdený splnil všetky tri zákonné podmienky pre podmiennečné prepustenie a preto odsúdenému poskytol šancu preukázať polepšenie pri určení dlhšej skúšobnej doby.

Proti tomuto uzneseniu ihneď po vyhlásení uznesenia na verejnom zasadnutí zahlásil sťažnosť okresný prokurátor (č. I. 32 spisu), ktorú dodatočne odôvodnil (č. I. 38-39 spisu).

Odsúdený na verejnom zasadnutí sa vzdal práva na podanie sťažnosti (č. I. 32 spisu).

Okresný prokurátor v písomne podanej sťažnosti uviedol, že rozhodnutie okresného súdu považuje za nezákonné. Poukázal na skrátený výpis klienta z ktorého vyplýva, že odsúdený súčasne vykonával dva uložené nepodmienečné tresty odňatia slobody, pričom trest uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 5T/1/17 zo dňa 19.01.2017 vykonal dňa 16.10.2020 a toho istého dňa začal vykonávať trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 21T/16/2009 z výkonu ktorého už bol v minulosti podmiennečne prepustený. V ďalšom uviedol, že trestný zákon v ustanovení § 68 ods. 5 Trestného zákona neumožňuje, aby bol odsúdený dvakrát prepustený z toho istého trestu odňatia slobody.

Odsúdený v danom prípade nemôže byť prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý vykonáva na základe rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 21T/16/2009 zo dňa 22.06.2009 a to vzhľadom k tomu, že uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 2PP/108/2012 bolo rozhodnuté, že odsúdený sa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia neosvedčil a zvyšok trestu v trvaní 1 rok a 5 mesiacov vykoná.

Zároveň prokurátor uvádza, že nie je možné sa stotožniť so závermi súdu o dostatočnom preukázaní polepšenia, nakoľko bol odsúdený doposiaľ trikrát súdne trestaný, dokonca i podmiennečne prepustený a napriek tejto šanci sa opätovne dopustil trestnej činnosti. Z jeho trestnej minulosti vyplýva, že sa dopustil zločinu i obzvlášť závažného zločinu, čo potvrdzuje, že má sklony k páchaniu trestnej činnosti a v budúcnosti existuje reálna obava z prípadnej recidívy.

Na základe uvedeného navrhol, aby sťažnostný súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a sám vo veci rozhodol.

Odsúdený podal písomné vyjadrenie k sťažnosti okresného prokurátora (č. I. 43 spisu) v ktorom uviedol, že má za to, že nie je možné z hľadiska zákona započítavanie dôb, teda súčtu pomerných uložených trestov ako to urobil prokurátor. Poukazuje na stanovisko Najvyššieho súdu SR Tpj 38/2010 prijaté dňa 06.12.2010. Je ďalej toho názoru, že okresný súd postupoval správne a zákonne. Na základe uvedeného žiada, aby sťažnosť okresného prokurátora bola ako nedôvodná zamietnutá.

Odsúdený rovnako podal písomné vyjadrenie k sťažnosti okresného prokurátora aj prostredníctvom právneho zastúpenia - Vestenická & BD advokátska kancelária, s.r.o., ktoré bolo doručené sťažnostnému súdu dňa 04.06.2021. Uviedol v ňom, že považuje podanú sťažnosť prokurátora za nedôvodnú, nakoľko má za to, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre vyhovieň jeho návrhu na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, a preto navrhuje, aby Krajský súd Trnava sťažnosť prokurátora ako nedôvodnú zamietol. Ako vyplýva z obsahu spisového materiálu, odsúdený v období od 16.06.2016 do 16.10.2020 vykonával trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra pod sp. zn. 5T/1/2017 zo dňa 19.01.2017, v trvaní 4 roky a 4 mesiace nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pri ktorom lehota na podmiennečné prepustenie bola splnená dňa 06.10.2020. Po výkone tohto trestu odňatia slobody odsúdený nastúpil na výkon trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra pod sp. zn. 22.06.2009 zo dňa 21T/16/2009 v trvaní 6 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pri ktorom lehota na podmiennečné prepustenie bola splnená dňa 06.10.2020.

V tejto súvislosti odsúdený poukazuje aj stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. Tpj 38/2010 prijatého dňa 6. decembra 2010, zverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a súdov SR pod č. 2/2011 ohľadom výpočtu doby rozhodujúcej pre splnenie formálnej podmienky na podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu v prípade viacerých postupne uložených a nariadených trestov odňatia slobody, v zmysle ktorého pri postupne uložených, nariadených a ešte celkom nevykonaných trestov odňatia slobody pre výpočet doby rozhodujúcej pre splnenie formálnej podmienky podľa ust. § 66 ods. 1 a § 67 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona je smerodajný súčet dĺžky týchto trestov a odsúdený musí ako podmienku pre možnosť podmiennečného prepustenia vykonať súčet pomerných častí všetkých dotknutých trestov,

určených podľa právnej kvalifikácie skutkov v jednotlivých odsudzujúcich rozsudkoch v súlade s ust. § 66 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona a § 67 Trestného zákona.

Vzhľadom na skutočnosť, že odsúdený nepodmienečný trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Nitra pod sp. zn. 5T/1/2017 zo dňa 19.01.2017 vykonal dňa 16.10.2020 a toho istého dňa začal vykonávať trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra pod sp. zn. 21T/16/2009, pričom uplynula relevantná doba pre možnosť podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, odsúdený má za to, že súd prvého stupňa dospel k správnejmu záveru, že v danom prípade je formálna podmienka pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody splnená. Rovnako má odsúdený za to, že sú splnené aj materiálne podmienky ustanovené v § 66 ods. 1 Trestného zákona, a preto sa nestotožňuje ani s názorom prokurátora o nedostatočnom preukázaní polepšenia odsúdeného a nedostatočnej záruky, že povedie riadny život. Uvádza, že skutočnosť, že odsúdený bol už v minulosti odsúdený, nemôže ešte bez ďalšieho byť dôvodom pre zamietnutie žiadosti o podmiennečné prepustenie, ale je potrebné skúmať aj splnenie ďalších vyžadujúcich podmienok a tieto následne vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť.

Záverom odsúdený dodáva, že účelom trestu nie je za každú cenu trestať páchatelov trestných činov, ale dosiahnuť ich nápravu a polepšenie, čo v danom prípade bolo splnené a preukázané. Aj napriek súdom uloženej dlhšej skúšobnej doby chce odsúdený počas jej plynutia preukázať svoje polepšenie a tak potvrdiť správnosť sťažnosťou napadnutého rozhodnutia.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhuje, aby Krajský súd v Trnave podanú sťažnosť prokurátora ako nedôvodnú zamietol.

Podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a/ správnosť výrokov napadnutého uznesenia proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť

b/ konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 192 odsek 1 písm. a/, písm. b/ Trestného poriadku správnosť výrokov napadnuto uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie ktoré predchádzajúce tomuto výroku a tak zistil, že sťažnosť okresného prokurátora je čiastočne dôvodná.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva:

- V období od 16.06.2016 do 16.10.2020 odsúdený vykonával trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 19.01.2017 pod sp. zn. 5T/1/2017 v trvaní 4 (štyri) roky a 4 (štyri) mesiace nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, deň nástupu bol 19.01.2017, predpokladaný koniec trestu bol dňa 16.10.2020. Lehota na podmiennečné prepustenie bola splnená dňa 06.10.2020.

- Následne odsúdený nastúpil na výkon trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 22.06.2009 pod sp. zn. 21T/16/2009, v trvaní 6 (šesť) rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

- Uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 20.09.2012 pod sp. zn. 2PP/108/2012 bol odsúdený podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody s určením skúšobnej doby v trvaní 4 (štyri) roky.

- Uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 04.07.2017 pod sp. zn. 2PP/108/2012 bol odsúdenému nariadený výkon trestu odňatia slobody, predpokladaný koniec trestu je dňa 16.03.2022. Lehota na podmiennečné prepustenie bola splnená dňa 06.10.2020.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného U. V. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom

zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

K splneniu zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona krajský súd uvádza, že splnenie formálnej podmienky z pohľadu dĺžky doteraz vykonaného trestu odňatia slobody bolo preukázané tak, ako to konštatoval i súd prvého stupňa v napadnutom uznesení.

Krajský súd sa preto nestotožnil so sťažnostnými námietkami okresného prokurátora v tom smere, že odsúdený nemôže byť prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý vykonáva na základe rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 21T/16/2009 zo dňa 22.06.2009 a to vzhľadom k tomu, že uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 2PP/108/2012 bolo rozhodnuté, že odsúdený sa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia neosvedčil a zvyšok trestu v trvaní 1 rok a 5 mesiacov vykoná.

Krajský súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Urtost 1/2016 zo dňa 21.01.20216 z ktorého vyplýva nasledovné: „Je potrebné pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení rozlišovať splnenie podmienok z hľadiska výkonu trestu, keď odsúdený vykonáva viac trestov odňatia slobody, ktorých vykonávanie sa považuje za jeden trest a rozlišovať splnenie podmienok podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona u každého uloženého trestu zvlášť. Samozrejme je treba brať do úvahy ustanovenie § 68 ods. 5 na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu. Ak odsúdený vykonáva popri sebe viac trestov, poradie ich výkonu určí príslušný ústav na výkon trestu a z hľadiska výkonu trestu sa považujú za jeden trest a aj lehota na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa počíta z výkonu všetkých postupne uložených trestov, ale podmienky stanovené v ustanovení § 66 ods. 1 Trestného poriadku na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa musia posudzovať u každého trestu samostatne.“

Na základe uvedeného je i sťažnostný súd toho názoru, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku na jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vykonaním časti trestu v zmysle § 66 ods. 3 Trestného zákona a preto sťažnosť prokurátora v tejto časti vyhodnotil ako nedôvodnú.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode pred vykonaním celého trestu.

Avšak krajský súd sa stotožnil so sťažnostnými námietkami okresného prokurátora v tom smere, že u odsúdeného nebola splnená materiálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v podobe očakávania vedenia riadneho života. V tejto súvislosti krajský súd dodáva nasledovné.

Zákonodarca neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť...), ale ponecháva výlučne na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel dovtedy vykonaného trestu odňatia slobody, teda aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, navonok prejavuje v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať na jeho polepšenie. Aby bolo možné zodpovedne posúdiť, či odsúdený preukázal polepšenie, je nevyhnutné napríklad poznať, čo bolo u neho príčinou páchania trestnej činnosti a aký je jeho reálny postoj k jej

spáchaníu. O to viac táto potreba vyvstáva u odsúdeného, ktorý sa dopustil závažnejšej trestnej činnosti ako v prejednávanom prípade.

Odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 21T/16/2009 zo dňa 22.06.2009 z výkonu ktorého už bol v minulosti podmiennečne prepustený uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 2PP/108/2012 zo dňa 20.09.2012, pričom mu bola určená skúšobná doba na 4 (štyri) roky. Uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 2PP/108/2012 zo dňa 04.07.2017 bolo rozhodnuté, že odsúdený sa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia neosvedčil a zvyšok trestu v trvaní 1 rok a 5 mesiacov vykoná. Z uvedeného je zrejmé, že i napriek tejto šanci sa odsúdený opätovne dopustil trestnej činnosti. Z jeho trestnej minulosti rovnako vyplýva, že sa dopustil zločinu i obzvlášť závažného zločinu, čo potvrdzuje, že má sklony k páchaníu trestnej činnosti a v budúcnosti existuje reálna obava z prípadnej recidívy.

Krajský súd pripomína, že zmyslom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaníu trestnej činnosti (uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 14.02.2008 sp. zn. IV ÚS 53/08). Krajský súd považuje nápravu odsúdeného U. V. za podstatne sťaženú už najmä z pohľadu povahy spáchaného trestného činu (obzvlášť závažný zločin), pre ktorý vykonáva trest odňatia slobody, nakoľko Trestný zákon výslovne určuje, že pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva (§ 66 ods. 2 Trestného zákona).

K argumentom súdu prvého stupňa v napadnutom uznesení (o poskytnutí šance viesť odsúdenému riadny život vzhľadom na jeho riadne správanie sa vo výkone trestu plnením svojich povinností) je potrebné dodať, že odsúdený zo strany spoločnosti resp. súdu už dostal reálnu šancu preukázať polepšenie a nápravu, no túto (svoju šancu) nielenže nevyužil, ale práve naopak, preukázal to, že toto poskytnutie dôvery nemalo na neho žiadny prevýchovný účinok.

Preto ani vzorné správanie sa odsúdeného, získanie disciplinárnych odmiem, či plnenie si pracovných povinností odsúdeným nie je takou podstatnou okolnosťou, ktorá by mohla mať pozitívny vplyv na elimináciu jeho recidívy do budúcnosti.

Vyššie uvedené skutočnosti preto podľa názoru krajského súdu nedávajú dostatočnú záruku, že protiprávne konanie odsúdeného sa už nebude opakovať.

Účelom trestu je aj ochrana spoločnosti pred páchatel'om trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov.

S prihliadnutím aj na konštatovanie ústavy na výkon trestu, že resocializačná prognóza sa javí vzhľadom na hodnotenie rizika sociálneho zlyhania ako menej priaznivá je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby uložený trest odňatia slobody ďalej vykonával v rozsahu, ako mu bol uložený odsudzujúcim rozhodnutím súdu.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.